



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

# **Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia**

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

**Thomas <von Aquin, Heiliger>**

**Venetiis, 1593**

6 Vtrum ad credendum explite omnes teneantur æqualiter.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

D. 506. q. 1. ar. 8.

D. 410.

Ma e.g. & 6. colligitur to. 7.

g. di. 25. q. 1. ar. 1. q. 2. 3. & 4. Et 4. di. 24. q. 1. ar. 1. q. 2. Et uer. q. 14. si. 11.

\* Ar. p. rec.

pore. Dicendum est ergo, quod fidei obiectum p se est id, per quod homo beat<sup>9</sup> efficitur, ut supra dictum est. \* Per accidens autem, aut secundario se habent ad obiectum uirtutis omnia, quae in sacra scriptura diuinitus tradita continentur, sicut quod Abraham habuit duos filios, quod Dauid fuit filius Isai, & alia huiusmodi. Quatum ergo ad prima credibilia, quae sunt articuli fidei, tenetur homo explicite credere, sicut & tenetur habere fidem. Quantum autem ad alia credibilia, non tenetur homo explicite credere, sed solum implicite, uel in preparatione animi, in quantum paratus est credere quicquid diuina scriptura continet: sed tunc solum huiusmodi tenetur explicite credere, quia hoc ei constiterit in doctrina fidei contineri.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod si in potestate hominis esse dicatur aliquid exclusio auxilio gratiae, sic ad multa tenetur homo, ad quae non potest sine gratia preparare, sicut ad diligendum Deum, & proximum: & similiter ad credendum articulos fidei. Sed tamen hoc potest cum auxilio gratiae: quod quidem auxilium quibuscumque diuinitus datur, misericorditer datur: quibus autem non datur, ex iustitia non datur in penam precedentis peccati, & saltem originalis peccati, ut Augustinus dicit in li. de correptione, & gratia.

AD SECUNDVM dicendum, quod homo tenetur ad determinate diligendum ea diligibilia, quae sunt proprie, & per se charitatis obiecta. scilicet Deus, & proximus: sed obiectio procedit de illis praecipis charitatis, quae quasi consequenter pertinent ad obiectum charitatis.

AD TERTIVM dicendum, quod uirtus obedientiae proprie in uoluntate consistit: & ideo ad actum obedientiae sufficit promptitudo uoluntatis subiectae praecipienti, quae est proprie, & per se obiectum obedientiae: sed hoc praecipuum, uel illud, per accidens, uel consequenter se habet ad proprium, & per se obiectum obedientiae.

\* Super Quaestione secunda articulum sextum.

ARTICVLVS VI.

Utrum omnes equaliter teneantur ad habendum fidem explicitam.

IN articulo sexto eiusdem quaestionis, nota in responsione ad secundum, qui in patria haereticorum, Christi partes agis, quod simplices ut mulieres, idiotae, & huiusmodi, si seducti errant absque pertinacia in subtilitatibus fidei, quod non incurrit haereticorum culpa, aut penas.

In responsione ad tertium eiusdem articuli nota duo. Primo, quod humana cognitio non est regula fidei, sed diuina doctrina: ac per hoc quamuis uniuersalis Ecclesiae cognitio fidei non possit errare, non tamen ipsa est fidei regula, sed doctrina diuina cui innotuit: & qui liber fidei siue maiorum, siue Ecclesiae

Explicita. Sic ergo omnes equaliter tenentur ad explicite credendum. SED CONTRA est, quod dicitur Iob 1. quod boues arabum, & asinae pascebantur iuxta eos: quia uidelicet minores, & significatur per asinos, debent in credendis coherere maioribus, qui per boues significatur, ut Gregorius exponit in 2. Moral.

RESPON. Dicendum, quod explicatio credendum sit per reuelationem diuinam. Credibilia naturaliter rationem excedit. Reuelatio autem diuina ordine quodam ad inferiores peruenit per superiores, sicut ad homines per angelos: & ad inferiores angelos per superiores, ut patet per Dionysium in caelesti hierarchia. Et ideo pari ratione explicatio fidei oportet, quod perueniat ad inferiores homines per maiores: & ideo sicut superiores angeli, qui inferiores illuminant, habent pleniorum notitiam de rebus diuinis, quam inferiores, ut dicit Dionysius in 12. caelesti hierarchia etiam superiores homines, ad quos pertinet alios erudire, tenentur habere pleniorum notitiam de credendis, & magis explicite credere.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod explicatio credendum non aequaliter quantum ad omnes est de necessitate salutis, quia plura tenentur explicite credere maiores, qui habent officium alios instruendi, quam alii.

AD II. dicendum, quod simplices non sunt examinandi de subtilitatibus, quia habetur suspitio, quod sint ab haereticis qui in his, quae ad subtilitatem fidei pertinent, fidem simplicium deprauare. Si tamen non pertinaciter per se doctrinam in talibus ex simplicitate deficiat, non est

AD TERTIVM dicendum, quod minores implicitam in fide maiorum: nisi quatenus haereticorum doctrinae diuinae. Vnde & Apollonius ad Cor. 4. Imitatores mei estote, sicut & ego sum. Vnde humana cognitio non fit regula fidei, sed diuina doctrina, qua si aliqui maiorum prauidicant fidei simplicium, qui eos habere credunt: nisi pertinaciter contra uniuersalem doctrinam particulari adhaereant contra uniuersalem doctrinam, quae non potest deficere, Domino dicente. Ego pro te rogavi Petre, ut non desideraret

ARTICVLVS VII.

Utrum explicite credere mysterium incarnationis sit de necessitate salutis apud omnes.

AD SEPTIMVM sic proceditur. Videtur non sit de necessitate salutis apud omnes, quia explicatio fidei fit per reuelationem, quae peruenit ad homines mediante angelis